

**“BOLALARNI CHIROYLI HUSNIHATGA O’RGATISH”
METODI HAQIDA**

Ergashova Gulnozaxon Qodirjon qizi.

Qo’qon Universiteti

6-22 guruh (maxsus sirtqi) talabasi

Annotatsiya: *Ushbu maqollada “Boshlang’ich siniflarda” chiroyli husnixatga o’rgatish usullarini yana bir-bor o’rganib chiqamiz.*

Kalit so’zi: *O’quvchilarni chiroyli yozuvga o’rgatish, xariflarni bir tekista yozdirishga o’rgatish.*

Аннотация: *В этой статье еще раз повторяем методы красивой каллиграфии в Начальных классах.*

Ключевое слово: *Обучение учащихся писать красиво, обучение ровному написанию прописных букв.*

Annotation: *In this article we will once again study the methods of teaching beautiful writing in elementary grades.*

Key words: *Teaching beautiful writing, teaching to write letters evenly.*

* Yozuv biror tilde qabul qilingan maxsus belgilar yig’indisi. Yozuv tushunchasi tilning tovush elementlari (so’z, bo’g’in, tovush) ni ifodalovchi belgilarnigina emas, balki piktografiya, ideografiya shakllarini ham o’z ichiga oladi. Urug’chilik tizimi davrida dastlab surat yozuvi paydo bo’ldi. Kishilik jamiyati kichik va tarqoq oila-urug’lardan tashkil topgan davrda kishilar bir-birlari bilan faqat og’zaki nutq yordamida fikr almashgan. Yozuvning eng qadimgi shakli piktografiyadir. Bu yozuv asosan Amerika indeeslarida aloqa quroli sifatida qo’llanilgan. Bu yozuv qadimiy bo’lgani uchun unda ideografik yozuv bilan bir qatorda piktografiyaning ham ayrim elementlari bor. O’zbekiston Respublikasi mustaqillik e’lon qilingandan so’ng lotin yozuvi asosidagi O’zbek alifbosi masalasini o’rtga qo’ydi, Oliy Kengashining 1993-yil 2-3-sentyabrdagi 12-chaqiriq 13-sesiyasida muhokama qilinib “Lotin yozuviga asoslangan O’zbek alifbosini joriy etish to’g’risida”gi qaror qabul qilindi. O’zbek tilini asosiy imlo qoidalarini xozirlash jarayonida alifbodagi ayrim harflar ularning shakllari yuzasidan fikr mulohazalar paydo bo’ldi. Lotin yozuviga asoslangan O’zbek alifbosini joriy etish to’g’risidagi qarorga o’zgartirishlarning kiritilishi to’g’risida qaror qabul qilindi.

* Yozishga o’rgatish avvalo o’tirish qoidalarini bilan tanishtirish va to’g’ri o’tirish ko’nikmalarini shakllantirish lozim. Husnixat bilan to’g’ri yozish nafaqat sinif, balki sinifdan tashqari vaqtdagi ishlardan ham o’quvchiga singdirib borilishi kerak. O’quvchilarning chiroyli yozishga o’rgatish, ularda husnixat malakalarini hosil qilishda yozuv qurollari va materiallarining sifati katta ro’l o’ynaydi. Yozuv qurollariga quydagilar sanaladi.

1. Xattaxta.

2. To’g’ri o’tir plakati.

3. Alifboning yozma shakli.
4. Hariflar alofida yozilgan ko'rgazma.
5. Husnixat daftari.
6. Rangli bo'rlar.
7. Ruchka.
8. Yozuv daftar.

Shu o'quv qurollari bola maktabga qadam qo'ygan kundanoq yozuv qurollaridan to'g'ri foydalanishga, ularni ozoda saqlashga o'rgatishimiz kerak. Husnixat bilan yozish mashg'ulotlari uchun yozuv taxta rangli chiziqlar bilan chizilgan bo'lishi kerak, ular daftarning chiziqlariga mos kelishi kerak. Harflarni bir tekis bosimsiz yozish, xariflarni bir tekisda yozish ham chiroylik yozuv yozishga sabab bo'ladi. Husnixat va uni o'qitish fani amaliy fan bo'lib u chiroyli yozishga o'rgatish bilan bir qatorda ta'lim berish, tarbiyalash, vazifalarini ham bajaradi. Boshlang'ich sinflarda o'quvchilarni husnixat bilan yozishga o'rgatish metodikasi ularda aniq, chiroyli va tez yozish imkonini hosil qilishi lozim. O'quvchilarning yozuvdagi individual kamchiliklarni tahlil qilish, kamchiliklarning yuzaga kelishi sabablarini aniqlash va tuzatish usullarini ishlab chiqish zarur deb o'ylaymiz.

Talabalarga chiroyli yozuv haqida nazariy bilim berish, o'z dastxatlari ustida ishlash yuzasidan malakalarni oshirish kerak. Boshlang'ich sinflarda husnixat darslarini rejalashtirish va tashkil etishga o'rgatish kerak. Boshlang'ich sinflar uchun husnixat materiallarini tanlay olish tamoyillari bilan tanishtirish kerak. Husnixat bilan yozish o'quvchilarda mehnat madaniyatini tarbiyalaydi. Topshiriqlarni toza, aniq va madaniyat bilan bajarish ko'nikmasini hosil qiladi. Dastxatga pala-partish va be'etibor munosabatda bo'lish o'quvchilarning imloviy savodsiz bo'lishiga olib keladi. O'quvchilar qiladigan ishlarini o'ylab o'tirmay bajaraveradilar, o'z xato va kamchiliklarini ham o'ylab ko'rmaydigan bolishadi. Aniq va ravon qilib yozilgan dastxat o'quvchining ishini yengillashtiradi, ta'limiy maqsadlarni amalga oshirishlari uchun imkoniyat yaratadi.

FOYDALANILGAN ADBIYOTLAR:

1. Nigoraxon, A., \$ mohlaroy, A (2024). Boshlang'ich ta'limda o'quvchilar ijodiy faoliyatni tashkil etish texnologiyasi, Yosh tadqiqotchi jurnali, 3(1), 83-87.
2. www.ziyouz.com kutubxonasi.
3. X.G'ulomova, G.Mamatova, Sh.Yoldasheva, H. Boqiyeva, A.Sobirova 2007
4. M.G'ulomov "Boshlang'ich sinf o'quvchilarini husnixatga o'rgatish".
5. M. G'ulomov "Chiroyli yozuvni shakllantirish".